

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 30 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na volikem trgu po 5 kr.

Bokopisti se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Celje in Celjski okraj.

Naš deželni zbor je v svoji seji, dne 19. novembra 1889 sklenil postaviti, naj se mesto Celje loči iz okrajnega zastopa in naj ta postava stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi. Z njo je pač ustregel želji nemških Celjskih mestnih gospodov; ti so pri volitvi v okrajni zastop propali, vsled tega pa je okrajni zastop postal jim zoperen do dna njih nemškega srca.

Kakor je znano, izrekli so se zoper to željo nemških Celjanov jako odločno že slovenski poslanci v deželnem zboru. Ali nemška večina je ustregla vse eno srčnej želji Celjanov, ter je sklenila zakon, da se izloči mesto Celje iz okrajnega zastopa.

Zato je pa tudi okrajni zastop v svoji seji dne 20. januarija 1890 sklenil izjavo proti temu sklepu deželnega zbora in sicer na c. kr. namestništvo ter v njej poudarja blizo to-le: Le-ta sklep se je v dež. zboru storil samo vsled jako površne prošnje, katero je vložil slavni mestni zastop Celjski, a prav bi se bilo brž spodobilo zaslišati prej tudi sam okrajni zastop, v katerega spadajo tudi vse kmetske občine Celjskega okraja, in te so gotovo bistveno zadržete v tem vprašanju.

V računu o dohodkih in stroških leta 1888 se kaže, da je bilo v tem letu dohodkov, s 25 % prikladami na direktne davke vred, 42.407 gld. 53 kr., stroškov pa 41.182 gld. 9 kr.

Med njimi znašajo stroški za vzdrževanje cest, za cestnike in delavce $\frac{1}{2}$ gld. 19.133 gld. 14 kr., šolske doklade 7 % 9826 gld. 67 kr., stroški za uravnavo Savinje 4271 gld. 60 kr.

Že iz teh števil je razvidno, da so bremen našega okrajnega okraja prav velika, posebno stroški za okrajne ceste, od katerih se največji del združuje ravno v mestu Celji tako, da ima Celje od teh cest največ dobička, ali pa vsaj toliko, kakor katerikoli trg ali vas v tem okraju.

Po vsej pravici morajo torej vsi ti stro-

ški tudi ostati vkupni, to je, mesto Celje bode moralo od teh stroškov vselej doplačevati del, ki na-nj spada; ali tudi administracija teh cest pouzročuje stroškov, ki so izraženi v plači tajnika, v najemini in drugih stroških za pisarno, v potnih stroških itd.

Okrajni zastop daje tudi štipendije in različne podpore, ki so celemu okraju z mestom vred na korist. Opozorjamo, da je celo prejšnji slavni okrajni zastop dovolil podvzetnikoma pl. Lapp u in Klemenševic-u za zidanje železnice Celje-Velenje znesek za 40.000 gld. O tej obljubi se sedaj ne izreče, jo-li še ima za obstoječo, toda na noben način ne bi mogel sedanji okrajni zastop, ko bi se od njega ločilo mesto, na-se vzeti tako velikanskega dolga, če bi se sedaj mesto Celje brez vsake uredbe naravnih in postavnih stroškov izpustilo iz okrajne zaveze.

Opozorujemo le na točko 3 deželne postave od 17. decembra 1874, št. 31. drž. zak. iz leta 1875, po katerem se morajo pri vsakem razdruženju jedne občine v več občin, prej ko se izreče ločitev, natanko vrediti vsa vprašanja o prejšnjem vkupnem premoženju in o vkupnih bremenih, in le-ta načela morajo veljati se ve, da tudi, če se hoče ločiti jedna občina iz okraja.

Enaka načela tudi izraža § 20 deželnega reda o priliki, ko so vse dolžnosti prejšnjih stanov prešle na deželni zbor in v katerem je tudi določeno izraženo ono načelo zaradi izločitve okrajev. Namenjeno pretrganje zveze med okrajem in Celjsko mestno občino bi pouzročilo silne zmešnjave in prepire.

Celjsko mesto je vložilo prošnjo za izločitev od okraja le zato, ker je takozvana nemško-liberalna stranka pri zadnji volitvi v okr. zastop ostala v manjšini, in slavni deželni zbor to sprevidevši, bi moral po našem menjenju že principijelno zavrniti prošnjo; ker pa je ni zavrnil, pričakujemo od visoke vlade, da bode spoznala nevarnost, katera leži v prizadevanji, da stranka, katera pri volitvi ostane v manjšini, hoče izstopiti in razrušiti dotično na pod-

lagi konstitucionalizma osnovano korporacijo! Ako se takim prizadevanjem manjšine ustreže, bi to rušenje državnih korporacij s časom moralo v nevarnost spraviti organizacijo države same.

O vsem drugem opozarjamo na izjave, katere so storili o tem predmetu deželni poslanci in kmetske skupine našega okraja v deželnem zboru, izjavljamo, da se popolnoma strinjamo z nazori, katere so oni izrazili v visoki deželni zbornici.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Novi škof se zdaj zopet povrnejo k svojemu altarju in tako oba škofa pri svojem altarju bereta sv. evangelje in vero.

Nekdaj so kristjani prinašali vina in kruha, kedar so prihajali k sv. meši. Duhovnik je iz darov odločil, kolikor je trebalo za sv. daritev; kar je bilo odveč, to je bil mešnikov prevžitek. V spomin te krščanske navade pri škofovem posvečevanju novi škof sam oskrbi darove ter se zbog tega pred darovanjem zopet poda pred škofa posvečevalca, ki sedeč pred altarjem, sprejema njegove darove.

Novi škof daruje dve sveči, dva kolača belega kruha in dva sodca vina, in sicer sodce belega in sodce rdečega ali črnega vina; sodca sta pozlačena a obroči so posrebrnjeni. Sveči novi škof daruje, da škofa posvečevalca zagotavlja, da bo vernim vedno prižigal luč sv. vere ter gojil v njih srcih gorečo ljubezen do Boga, a da bo tudi s svojim lepim izgledom syetil čredi, da bodo videli njegova dobra dela ter hvalili Očeta, ki je v nebesih. Hleba pomenita, da bo škof svojim vernim vsak čas lomil kruha besede božje, in jim bo zlasti tudi privoščil „živoga kruha, ki je prišel iz nebes“. Vino slednjič, „ki oveseljuje srce človeče“, svedoči, da hoče posvečenec svojo visoko in težavno službo z veseljem opravljati, — Bogu v čast in v dušni blagor izročeni mu ovčic, da tako oveseli nevesto svojo — sv. cerkev.

Na to stopijo vsi štirje škofje pred tisti altar, pri katerem škof posvečevalec mešuje, in posvečevalec in posvečenec pri istem altarju nadalujeta daritev sv. meše. Oba škofa imata le eno samo hostijo in eden in isti kelih. Kedar škof posvečevalec povzdiguje sv. hostijo in posvečeni kelih, kleči škof posvečenec tik njega in ponižno moli v podobi kruha in vina živega Boga.

Pri sv. obhajilu povžije najpred škof posvečevalec polovico posvečenega kruha in vina, in z drugo polovico pita mladega svojega brata in škofa, prav kakor če golob pita golobčeka. Škof posvečenec pa ne prejme sv. obhajila kleče, ampak stojé tik posvečevalca.

Pomenljiv je res obred, da oba škofa jesta isti kruh, da pijeta iz istega keliha ter tudi ob enem opravljata daritev sv. meše. Obred ponavlja molitev Jezusovo gledé apostolov, katere je on sam posvetil. „Sveti Oče ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo eno, kakor tudi mi. Pa ne prosim samo za nje, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mene verovali; da bodo vsi eno, kakor si ti oče v meni, in jaz v tebi“.

Ob konci sv. meše blagoslovi škof posvečevalec škofovsko kapo, in jo novemu škofu postavi na glavo, in isto tako rokavice, katere mu potem na roke natakne. Škofovsko kapa, ki ima dva vrha, je podoba čudnih rožičkov, katere je imel svoje dni Mojzes nastavljene, ko je prišel s sv. gore, in spominja mladega škofa, da mu bo treba moči in zvestobe Mojzesove ter popolnega znanja sv. pisma starega in novega zakona. Rokavice imajo tudi svoj posebni pomen. Kakor je namreč mati Rahela svoje dni roke svojega ljubljence, sina Jakoba, zavila v kozličevo kožico, da bi bil podoben starejšemu svojemu bratu Ezavu ter tako dobil blagoslov svojega očeta Izaka, isto tako tudi novi škof stopi pred altar s pokritimi rokami ter se postavi pred obličje Očeta nebeskega, da bi po sveti daritvi za-se in za verne svoje zadobil njegov preobilni blagoslov.

Slednjič novi škof zapoje iz polnega srca „Te Deum laudamus“, in med prepevanjem hvalne pesni vodita pomožna škofa novoposvečenega škofa po cerkvi doli in gori, da ga ljudstvo vidi. Vrnivši se pred altar, da prvokrat slovesni škofovski blagoslov.

Zdajci še gre novi škof na epistelsko stran altarja, se obrne proti škofu posvečevalcu, se mu trikrat globoko nakloni, in tudi trikrat zaporedoma — vselej z višjim glasom — zapoje: „Na mnoga leta!“ Ko so naš premilostni škof zapeli pesen, jih je krasota cerkvenih obredov, visokost nove časti, pa tudi miloba škofa posvečevalca tako pretresla, da so obnemagali, in da so jim nadškof morali nasproti iti, da so jih potolažili.

Na zadnje se bere še evangelje sv. Janeza. Bere pa ga novi škof pri svojem altarji. In s tem je skončano škofovsko posvečevanje.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Tržna cena za sadje.

Cena sadju na debelo je bila na Dunaji do 28. januarija ta-le: Jabolka: renete rjave 25—40 kr., za klg., renete rmene 25—40 kr., maršlanček štajarski 20—26 kr., vince (batulenke) 20—30 kr., jabolka za kuho 20—24 kr., grozdje 95—100 kr., orehi 24—40 kr. za klg.

Sevniške voščenke.

Več let uže sem namenjen drevo in sad, ki sluje pod imenom: Sevniške voščenke, nemški: „Lichtenwalder Wachsäpfel“, popisati in sestavek mojim rojakom na korist in v porabo objaviti. Vendar dosedaj manjkalo mi je izkušenj, opirajočih se na lastna moja opazovanja.

Na svojem sadovnjaku imam okoli 200 starših, doraščenih visokih dreves. Letos opazim — letina sadjarska je povprek slaba —, da je izmed vseh jabelčnih sort Sevniška voščenka najbolj branila se zoper kebra cvetličarja. Imam pa 6 velikih jabelčnih dreves voščenk, zasajenih na raznih prostorih sadovnjaka. Štiri izmed teh so lepo cvetela in sadú nastavila. Žraven stoječa druga drevesa so veliko lepše cvetela, pa cvetje jim je odpadlo in niso skorej nič jabelk imela. Voščenke omenjene bile so pa srednje-polne.

V poprejšnjih letih so voščenke obilno rodile, da je veje trebalo podpirati. Želeti bi torej bilo, da bi ovo jabelčno sorto vseobče sadili na spodnjem Štajarskem, kjer izvrstno prospeva.

Gospod dr. Stoll opisuje voščenko v časopisu: „Oesterreichisch-ungarischer Obstgarten“, št. 15, II letnik, na podlagi sadú, ki ga je vposlal grajšček g. Franc Lenček na Blanci nižje od Sevnice ob Savi. V istem letniku je g. Lenček v št. 17. še nekoliko opomenj pridodejal. Objavim tukaj vse ovo popisovanje voščenk. Kar je v obročkih, to so moji dodatki.

D o m o v i n a: Jabelko voščenkino je znatne velikosti (7—8 tehta 1 kilo), velja kot izvrsten namizni sad, pa tudi kot tržna roba. Zori na spodnjem Štajarskem, od Brežic do Laškega, največ okoli Blance, Sevnice in Loke, pa tudi na spodnjem Kranjskem. Velja sploh kot jako izvrstno tržno blago. Poslali so jabelk voščenk uže na mnogo razstav, kjer jih pa sadjarji niso spoznali, na primer v Hamburgu l. 1883. To kaže, da razumnikom sadjarjem še niso bila znana. G. dr. Stoll jim je dal ime: Lichtenwalder Wachsäpfel.

P o d o b a: Jabelko, srednje-veliko, je navadno okroglasto, proti peceljnu malo izbočeno in nareja proti njemu gladko, vpognjeno ploskvico. Proti muhi pa je čedalje šibkejše nastavljeno (da se zabrani naglo znižavanje k muhi).

Č a š a: zaprta, cvet majhen, volnast, kratko prišpičen. Dno čašino srednje-globoko.

P e c e l j: kratek, lesen, rjav, nekoliko volnast. Jamica okoli peceljna precej globoka in vselej rjavkasta, kar je za to jabelko značljivo.

K o ž a: ni vselej gladka, zvečinoma je marogasta, svetla, na drevesu zelena, pozneje rumena, kakor vosek, malokedaj rudečkasta, pi-

kice so fino razsejane, diši prijetno. Če ga prerano z drevesa potrgamo, zgrbanči se jabelko.

M e č a: je rumeno-bela, jako fina, vtrgljiva, sočnata, nikoli mognjata, okus prijeten, vinokiselnat.

Kedaj zori in v kaj se rabi? Poleg kalvila so voščenke bržčas najfinejši namizni sadež, meseca novembra dozori potrgani sad in se ohrani do velike noči. Vendar tudi v gospodarske svrhe so vrlo porabne voščenke in grof Attems pravi, da so najboljši sad za sušenje. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 6. februarija v Gornjem gradu in pri sv. Petru nižje sv. Gor. Dne 10. februarija v Konjicah in na Pilštanji. Dne 12. februarija v Gomilicah. Dne 13. februarija v Šoštanji in na Bregu v Ptuji.

Dopisi.

Od Malenedelje. (Naše društvo.) V nedeljo, dne 12. januarija imelo je tukajšnje leposlovno bralno društvo svoj redni občni shod, račun in novo volitev odbora. Zbora udeležili so se skoraj vsi marljivejši udje društva tako, da skoraj nobeden od njih ni izostal. Iz poročila se je izprevidelo, da je društvo napredovalo in da je tudi denarni stan društva za preteklo leto bil v obče povoljen. Društvo imelo je skoraj vse slovenske liste naročene, ter „Slov. Gosp.“ celo tri iztise; in vsi ti listi naročujejo se tudi društvu za letos. Podporni udje društva bili so gg. Spindler, uradnik, nadporočnik Plavec, Gregorič, uradnik, Krajne, koncipijent in učitelja gg. Porekar in Kosi, katerim vsem se je izrekla in se izreka prisrčna zahvala. Občni zbor je potem tudi gledé na vsestransko narodno delavnost, posebno pa na znanstvenem in leposlovnem polju volil svojim častnim udom g. dr. J. Vošnjaka, ter mu je vsled tega poslal potrebno priznanico. Zatem je sledila nova volitev odbora, v katerega so bili stari udje skoraj enoglasno voljeni in dnevni red bil je končan in zborovanje zaključeno. — Ker društvo ni nameravalo in tudi ni napovedalo veselice, bila je pri narodnem gostilničarju g. Blažu Korošen pri dobri vinski kapljici prosta veselica. Navdušeni govor g. tajnika, ter lepe napitnice s prijetnimi ogovori na razne osebe g. L. Slana in drugih ter izborna petje nam je storilo, da je hitro preteklo nepozabljivi večer, za katerega se vsem, ki so k temu pripomogli, najsrčneje zahvaljujemo.

B.

Iz Vel. Pirešice. (Naša občina) vzdrzuje dve ljudski šoli popolnoma in štiri deloma, ter izda zato na leto pri 600—700 gld. Pretečeno leto pa je stavila v Galiciji, kjer bode zanaprej dvorazredna šola, novo učiteljsko sta-

novanje, katero je stalo pri 4000 gld. V šestih letih je izdala občina za vse te šole pri 12.000 fl. To je velika svota, ako se pomisli, da so še tudi drugi stroški, kakor za uboge od 600 do 700, za ceste od 200—300 gld. na leto; kje pa so še druge reči, katere od leta do leta več veljajo! In ker nema občina skoraj razen lova, kateri itak komaj 72 gld. na leto vrže, nobenih dohodkov, je res varčno gospodarstvo, da se pride s 35 % doklad iz teh teženj; in gosp. župan je v resnici vse hyale in pohvale vreden. Saj pa tudi prav po očetovsko skrbi za občinsko gospodarstvo. Pri tem pa mu celi odbor izvrstno podporo daje. V kratkem bodo zopet volitve za tukajšnji občinski odbor, kateri šteje 24 mož, in nemčurji si grozno prizadevajo, da bi volilce premotili, in pri volitvah zopet krmilo občine Velike Pirečke v roke dobili; pa tudi mi ne držimo rok križem, in le malo bodo imeli svojih privržencev, in te, kateri bodo izdajalci za liter vina ali za eno smodko, te jim pač mi iz srca privoščimo, ker njih itak nič hvale ni. O tej reči Vam hočem že še pred in po volitvi kaj več poročati; so čudne reči, pravi tički so Vam ti nemčurji.

Iz Slivnice pri Celji. (Spominek vrlému možu.) Prvi dan tega leta je po dolgi mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal, v 69. letu svoje starosti, blagi mož Franc Čater. Dne 3. prosinca je bil njegov slovesen pogreb, h kateremu ga je spremljalo veliko ljudstva. Častiti gosp. župnik so mu govorili nagrobnico. Z njim je izgubila fara vrlega in poštenega občana, podružna cerkev sv. Vrbana skrbnega ključarja, ubogi pa dobrega očeta. Rajni je bil mož, kakor jih se dandanes močno pogreša. Kinčale so ga lastnosti, katere so Bogu dopadljive a današnje dni redke. Bil je pobožen in skrben oče svoji družini, priden in vrl kmetovalec, drugim v lep izgled. Koliko se je trudil za čast Božjo! Na svojem rojstnem domu je dal postaviti kapelico v čast sv. Križa; koliko je storil za cerkev sv. Vrbana, da se je olepšala in popravila! Potem je postavil cerkveno hišo za čč. gospode, da se tam oddahnejo, kedar se služba božja opravlja in potem še ravno tam lepo kapelo v čast Lurdske Materi Božji in to čisto na svoje stroške. Zato se mi je vredno zdelo tega moža v lep izgled predstaviti vsem tistim, kateri častitih g. duhovnikov ne spoštujejo, in katerim se mili kakšen krajcar dati v čast božjo. Bodi mu zemljica lahka. Blag mu bodi spomin,

Prijatelj.

Iz Veržeja. („Gut ha jll“) Človek, ki še ima nekoliko zdravih možganov, ne bi verjel, da je mogoče kaj takega doživeti v Veržeji. Neki „Comité“ — Bog si ga sam vedi, kaj je to, ne verujem, da bi tudi tisti to razumel, ki to pošilja po svetu — rečem še enkrat, neki

comité kriči „Gut Heil“ in bi rad nas starodavne Veržence, krepke in iskrene Slovence in tudi naše vrle slovenske okoličane zvalil na nek „ball“, ki bode dne 9. februarja t. l. v našem trgu. Po časopisih čitamo, da delajo po mestih „balle“, kjer se po gladkem podu vrtijo in cepečejo lepo nališpani gospodiči z belimi ovratniki in rokavicami, splahutajočimi škrici in leskečimi črevljički; s totimi bledoličnimi gospodiči pa nevidljivo korakajoče ali plavajoče, čarobno oblečene, ali bolje rečeno, precej razoblečene gospe in gospodične! Pa saj ne bó vendar kaj takega tudi pri nas v Veržeji? Mi vsi trdi slovenski Verženci in z nami vsi okoličani enoglasno svetujemo, naj ta šmenecani comité povabila rajše pošilja v Radgono, v Gradec in makar tudi še v Berlin za Bismarcka eno! Naši dedeki so v davnih časih s krvjó branili svoj rod, svoj jezik in svoj lep kraj pod zastavo, katero še zdaj skrbno varujemo kot časten spomin svojih pogumnih slovenskih predočetov. Kaj bi pač oni rekli, ako bi zdaj vstali in videli, kakšni krivi preroki nam vsiljujejo tuje šege in tuji jezik, a za slovenski so dali naši dedeki kri in življenje! Zjokali bi se nad Veržejem, ki je bilo nekdanj čast in slava Murskemu polju in vsemu slovenskemu narodu. Čudno, res čudno, kako se časi spreminjajo in ž njimi tudi nekateri nespametni ljudje!

Iz Ljutomera. (Zabavni večer.) Naša čitalnica bode priredila dné 9. februarja t. l. prihodnjo nedeljo „Zabavni večer“ v kavarni gospoda Fr. Sršena. Začetek ob pol osmih zvečer. Na vspredu je predavanje, pesmi in prosta zabava. S tem vabimo prijazno vse naše slovenske Ljutomeržane in okoličane, da se vdeležijo v obilem številu veselega večera. Vstopnine itak ni nobene. Slovenec je veselega srca ter se rad v poštenu družbi zabava. Upamo, da se bomo zopet tako veselo in prijetno imeli, kakor je bilo na starega leta dan. Svoji se lahko le med svojimi prijetno in dobro veselijo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Doslej še ni jasno, kaj da se kje še rodi iz češko-nemške sprave. Toliko pa je skorej gotovo, da vzcvete kje kaj za nemške liberalce iz te sprave. Najbrž postane dr. vit. Plener minister ali že za drž. finance ali za trgovino. Ako se to izgodi, izpremeni se ob enem lice vsej c. kr. vladi in grof Taaffe bode na čelu čisto liberalne vlade. — V drž. zboru je bilo koj v prvi seji vprašanje, ali gre odškodnina človeku, ki so ga pri c. kr. sodnji spoznali, da je kriv, a pozneje se je pokazalo, da ni kriv. Pri tem jo je dr. Foregger brž mahnil zoper slov. ljudstvo a g. M. Vošnjak ga je dobro zavrnil, kazaje na čudne razmere nekje v Celji. — V Gradcu postavi država

novo vseučilišče in rajta se za-nj za 800.000 fl. stroškov. Posodi jih ji štaj. dežela. — Društvo „Südmark“ je kaj veselo, kajti nek Hofmann mu je iz Lipsije poslal 100 gold. Prijatelj izpred črno-rmenih kolov treba že torej našim nacionalcem tudi v tem društvu. — Na Korškem čejo z vso silo zadušiti slov. jezik in žal, da jim še pomaga v tem semtertje tudi slov. ljudstvo samo, ker prerado verjame tujcu na sladko besedo, ne vidi pa šibe, katero skriva za hrbtom. — V Beljaku ima „Südmark“ neki veselo življenje, to se pravi: nekaj hujskačev nabira z lepo ali grdo udov za to društvo. — V okrajih Postojina in Ilirska Bistrica preti ljudem huda lakota in zato jim je kranjski dež. odbor poslal večjo mero koruze. Skorej gotovo je, da jim priskoči tudi država s kako podporo. — Pri Slovencih v Gorici še ni konec razpora, vendar pa kaže sedaj že vse na to, da ga imate obe stranki do volje, samo križ je, katera naj odjenja? — Ces. namestnik vit. Rinaldini je bil v zadnjem tednu v Gorici ter si je ogledal tamošnje šole in uradnike. — Pri dež. sodnji v Trstu sedé še gospodje, katerim mrzi do slov. jezika in Slovencev, če ima pri njej posla, naj govori njim na ljubo laški! — V Pulji so ces. namestnika vit. Rinaldinija vzprejeli prav slovesno, posebno pri c. kr. mornarjih. — Župan je v Zagrebu dr. Amruš, mož prave hrv. korenine ali teško mu bode delo, kajti večina, iz katere je g. župan, je v mestnem zastopu sila majhna. — Znano je, da je živo na Ogerskem pri volitvah in neredi, pretrpi in celo poboji niso redki pri njih. Vsled tega predlaga sedaj vlada načrt postave, ki jim naj to odpravi. Nam pa se zdi, da ni sedanja večina v drž. zboru za to, da vzprejme tako postavo. Sicer pa sama postava ne stori vsega.

Vunanje države. Zoper novo postavo, katero so skovali v drž. zboru „srečne“ Italije o pomožnih zavodih, je skorej vse prebivalstvo ne samo v Rimu, ampak po celi deželi in vendar ni upanja, da se ne vpelje. Minister Crispi in freimaurerji, ki ga tišče naprej, čejo denarja in komu ga čejo vzeti, če ne katol. cerkvi? Vse druge varuje postava, zoper njo pa se lahko napravi nova in ta velja! — Kaka prijateljica je Italija naši državi, razvidi se lahko iz tega, da pusti ljudem celo liste v rokah, ki zagovarjajo iredento, to se pravi, naj se vzame Trst in celo Primorje pa južni del Tirolov Avstriji ter združi z Italijo. Čudno je le to, da naš minister, grof Kalnoky, ne zna nič za to, kar se piše in pogovarja v zavezni državi. — Na Francoskem ne gre jim nič več po volji, kajti vsakdo misli, da daje lahko drugim postave. Tako čejo delalci letos 1. den majnika izklicati za svoj praznik ter ostati ta den brez dela. Pač pa naj bodo isti den razna

zborovanja delalcev! — Sedanje ministerstvo v Parizu se ne obdrži več dolgo, kajti očita se mu, da velja pri njem denar veliko, tudi tačas, če ne pride iz prave roke. — V Belgiji bode, kakor kaže, poslej več mirú, kajti strike delalcev so iz večine že pri kraji in vlada gleda na to, da se njim ne stori več krivica. — Po Angleškem gre govorica, da Parnell, vodja Ircev, odjenjuje ter nima več zaupanja pri irskem ljudstvu. Bog zna, kaj je na tem resnice! — Nemški cesar, Viljem II., svari častnike ter jim naročuje, naj živé zmerno ter naj ne žalijo ljudstva, posebno ne s pohujšljivim obnašanjem. Tudi drugod bi bilo gg. častnikom na hvalo, ko bi bilo njih obnašanje lepše. — Huda jeza je pri Nemcih nad Rusijo, ker le-ta ne trpi v krajih, kjer so Nemci doma, več nemščine v uradnih. To sicer ni prav, ali Nemci ne trpé nikjer drugega jezika poleg nemščine; kar tedaj njim ni po volji pri Rusih, tega naj se varujejo sami po drugih krajih, kjer imajo oni oblast v rokah! — V Bolgariji so prišli na sled zaroti zoper kneza Ferdinanda in več častnikov je bojda vsled tega že pod ključem. — V Belemgradu, glavnem mestu Srbije, so imeli te dni ministra iz Črne gore v gostji in pravi se, da mož ni prišel zastonj tje. Zaveza med Črno goro in Srbijo je neki že gotova. — Turška vlada ni brez strahú, kaj da se izvije kje na otoku Kreta, vendar pa zatrjuje, da se ne boji ondi ustaje. — V Afriki je Italijanom sreča mila in jim je sedaj cela Abisinija v strahu ter mora kralj Menelik storiti, kar mu veli vodja ital. armade. To ne bode dobro. — V južni Ameriki, v Braziliji, je veselje veliko, kajti predsednik „zjedinjenih držav“, Harison kaže neko prijateljstvo do nove republike: Brazilije. Nekaj je za-njo v tem že sreče, ali vprašanje je še vendar-le precej veliko, če storé tudi druge države enako stopinjo.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Preden je komisija, dne 3. sept. t. l. zapustila Ptuj, naročila še je meščanom, da morajo po nedeljah in praznikih med božjo službo imeti mestna vrata, oštarije, mesnice in štacune zaprte. Mesarjem je bilo pod kaznijo 100 cekinov prepovedano, o postnih dneh mesnice odpirati in meso prodajati. Tudi oskrunjevalcem spovedi in postov bile so velike in občutljive kazni zažugane.

Zoper nekatere brezozirnosti in preostre kazni te komisije pritožili so se Ptujčani celo pri cesarju. Vsled tega je vlada komisarje zaradi nekaterih uredb pokarala in mnogo kazni spregledala. Pač pa je kljubo ugovorom potr-

dila novo dekliško šolo, katero so komisarji bili mesto prejšnje zakotne šole v Ptuj ustanovili.¹⁾

Pa tudi ta komisija, da si je strogo postopala, ni mogla iztrebiti vsega plevela. In tako bi se luteranstvo brezdvomno bilo v Ptuj zopet razširilo, ko bi ga ne bili še o pravem času zadušili kapucini, ki so se l. 1615. tam naselili.

Kapucini, panoga reda sv. Frančiška, so žlahtni sad evangeljskega ubožstva in v resnici veličastna prikazen v sv. katoliški cerkvi. Golglavi, oblečeni le v grobovolnato kuto, opasani s konopcem šli so kapucini, — božji sini — bosonogi na sandalih iz enega kraja v drugega, da bi zlasti nižjim stanovom oznanjevali sv. evangelje. In kar so učili z besedo, kazali so z izgledom. Izvanredno ostri posti so jim bili ukazani, prepovedana vsaka zaloga živeža po samostanih. Njih ležišče je bila stama ali odeja na golih tleh. Po navadi takratnih minoritov so imeli polnočnice. Vsako delo so začeli z molitvijo ter ga opravljali po natančnem redu. Kakor njihovi samostani, bile so zelo uborne tudi njihove cerkve.

S prvega so morali po nekaterih krajih prestatati veliko glada, a pozneje, ko so ljudje začeli njih blago srce in požrtvovalnost, osobito v kužnih boleznih bolje spoznavati, postali so ljubljenci prostega ljudstva.

Prvi kapucini so na Štajarsko prišli s Tirolskega. V Inomostu je l. 1593. nosil nadvojvoda s svojo soprogo kamenje in opeko za njihov samostan ter je izročivši gvardijanu ključce novega samostana govoril tako ginljivo, da so se vsi pričujoči solzili.

Povsod, kjerkoli so se naselili, videl se je kmalu sad njihovega delovanja. Njihove spovednice so bile zlasti pri misijonih in drugih cerkvenih slovesnostih od spovedencev kar oblegane. Krivično blago se je povračevalo, mir pa, katerega so skesani grešniki pri spovedi prejeli, je blagodejno uplaval na družbinsko življenje. Povsod se je širil blagor. Večkrat je moral kapucin kar pod milim nebom na cesti postati in ubogemu grešniku, ki je skesan pred-nj pokleknil, težo grehov odvzeti.²⁾

Da so ti za razvoj krščanskega življenja tako zaslužni redovniki tudi v Ptuj prišli, je zasluga cesarja Ferdinanda II. On je namreč kot lastnik Ptujškega grada daroval kapucinom l. 1615. na vzhodni strani mesta blizo cerkve sv. Ožbalda hišo z zemljiščem ter je naročil svojemu oskrbniku, naj jim ondi da postaviti majhno cerkvico. Ker je Sekovski škof Martin takrat zelo bolehal, prišel je vsled njegove prošnje Ljubljanski škof Tomaž v Ptuj ter je dne 8. sept. l. 1615. blagoslovil in slovesno vložil

vogelni kamen za kapucinsko cerkev. Pri tej priložnosti je tudi birmal 324 oseb.¹⁾

(Konec prih.)

Smešnica 6. Sodnik: „Oče, sosed vas toži, da ste se mu grozili; ali ste res rekli, da mu jih bote naštetli za uho?“ — Zatoženec: „Ej žlahtni gospod, kaj pomaga groziti se, ako se človek ne upa, naštetiti mu jih!“

Razne stvari.

(Dež. zbor.) Kakor ravno izvemo, svitli cesar ni potrdil sklepa dež. zbora, o katerem govorimo na prvem mestu. Mesti Celje in Ptuj se torej ne izločite iz svojih okrajev.

(Obletnica.) Včeraj so imeli mil. knezoškof v stolni cerkvi v Mariboru mrtvaška opravila za pok. cesarjevičem Rudolfom in se jih je vdeležila v velicem številu gospôda, posebno iz c. kr. uradov in vojaštva, pa tudi iz mesta.

(Kmetško bralno društvo) v Ribnici na Pohorji ima svoje občno zborovanje v nedeljo, dne 9. t. m. v hiši g. predsednika L. Strajharja, po domače Kuhelnik v Ribnici. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o delovanji poslancev v dež. zboru, poroča č. g. poslanec dr. Šuc. 3. Volitev novega odbora. 4. Prosta zabava brez godbe. Začetek ob 4. uri popoldne. K mnogobrojnej udeležbi vabi

Odbor

(Zborovanje.) Politično gospodarsko društvo pri sv. Lovrencu v slov. gor. ima dne 9. t. m. po večernicah pri g. Koserju svoj občni zbor z volitvijo novega odbora.

(Vabilo.) Kmetško bralno društvo v Rušah priredi dne 9. svečana 1890 v dvorani g. Frana Novaka „plesni venček“ s tombolo. Začetek ob 5. uri zvečer. Vstopnina 30 kr. za osebo. Uljudno vabi k tej veselici

Odbor.

(Svečanost.) Vodnikova slovesnost v čitalnici v Mariboru v nedeljo se hvali od vseh, ki so se je vdeležili, in v vseh točkah, posebno še pa, kar se tiče petja. Vdeležitev je bila prav obilna.

(O pogrebu) župnika M. Trstenjaka v Starem trgu je bilo 25 duhovnikov, potem deputacije iz Marenberga, Šentjurja, Šoštanja, Celovca, Ljubljane itd. V cerkvi je govoril č. g. dekan Jos. Tombah, pri grobu pa dr. Vošnjak in stolni korar vlč. g. Lovro Hrg je vodil sprevod. Ljudstva je bilo iz cele doline in Slov. Gradca veliko število.

¹⁾ Ljubljanski škof Tomaž je iz Ptuj šel v Gradec obiskat bolnega škofa Martina ter je v njegov dnevnik zapisal sledeče: „1615 die 8. Septembris Pettovii confirmati a prandio 324 plus minus-ct tunc pro ecclesia Patrum Capucinatorum benediximus et solemni ritu imposuimus Primarium lapidem in nomine D. N. J. Chr.“

¹⁾ Mittheil. d. hist. V. f. Steierm. XXXII., 13—22.

²⁾ Janssen, Gesch. d. deutsch. Volkes V., 203—206.

(Čudno.) Znano je, da je ovrгла gospo-
ska volitev v 2. volilnem razredu občine: oko-
lica Celje in torej obč. zastop več ne obstoji
po pravem. Vse eno pa pripoveduje „D. W.“
da še obč. zastop zboruje in protestuje — zo-
per slov. šolo.

(Okr. zastop v Celji.) Dražba za na-
važanje cestnega posipa ali šodra za vse okr.
ceste Celjskega okraja v Sav. dolini bode v
Žalcu, dne 15. februvarija predpoludne ob 10.
uri v pisarni tamošnjega županstva.

(Dobitkovina) za kmetijske žage mora
se vsled presodbe upravnega sodišča z dne 20.
decembra 1889 opisati. To se stori pa le, ako
prosijo posestniki, vsak posebej zato pri c. kr.
okr. glavarstvu pismeno. Prošenj ni treba ko-
lekovati. Skupna prošnja po obč. predstojniku
pa ne obvelja.

(Sejem.) V ponedeljek so imeli v Vidmu
živinski sejem in prignali so nad 1300 glav
živine. Pri 800 glav so je bojda prodali in to
po lepi ceni.

(Ormoške čitalnice novi odbor.)
je ta-le: Gospod dr. Ivan Omulec, predsednik,
odborniki pa so gg. Cajnkar, dr. Geršak, Kan-
drič, Krajnc, dr. Lemež in Al. Mikl. Zabave
(jour fix), katere letos Ormoška čitalnica vsako
sredo prireja, obiskujejo se prav vrolo. Z igro-
kazi, petjem, deklamacijami in igranjem na gla-
soviru odlikujejo se posebno marljive gospo-
dičine.

(Prestavljen) je č. g. Jos. Kostanjevec,
doslej kaplan pri sv. Rupertu nad Laškim tr-
gom, za kaplana na Dobovo.

(Dobiček.) Mesto Celje ima svojo hra-
nilnico. Iz nje jemljejo najbolj mestjani denar,
vlaga pa se najbolj iz drugih krajev. Ako pa
gre kaj vere „D. W.“, ima dobička le ta hra-
nilnica lansko leto še 40.978 gld. Upajmo, da
bode prihodnje leto boljše.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Mart.
Trstenjak, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v
Starem trgu pri Slov. Gradci, je umrl po dolgi
bolezni v ponedeljek, dne 3. februvarija, v 73.
letu in č. g. Jože Golinar, župnik pri Mariji
Devici na Velki, v nedeljo, dne 2. febr. v 71.
letu svoje dobe. — Provisor je postal pri M.
Devici na Velki tamošnji kaplan, č. g. J. Za-
dravec, in župnijo v Starem trgu sooskrbuje č.
g. Anton Šlander, kn. šk. duh. svetovalec in
župnik v Slov. Gradci.

(Za društvo duhovnikov) so vplačali
čč. gg.: Nendl 10 fl. (ustn. dpl.), Dekorti 6 fl.,
Tomažič 3 fl., Naprudnik, Ostrožnik, Murkovič,
Spende in Krančič po 2 fl., Flek, Ant. Vraz,
Jaric, Ogrizek, Urek, Frece, Zupanič, Pivec,
po 1 fl.

Loterijne številke:

Gradec 1. februvarija 1890: 21, 2, 44, 89, 50
Dunaj " " 44, 51, 47, 6, 27

Zahvala.

Vsem, kateri so se pogreba mojega so-
pruga, nadučitelja Jožefa Kranjca vdele-
žili, se izrekuje prisrčna zahvala.

Sv. Trojica v slov. gor. 27. jan. 1890.

M. Kranjc.

Vabilo.

Gornje-savinjska posojilnica ima 19. febru-
varija t. l. ob 9. uri dopoludne v društveni
pisarni svoj 15. redni občni zbor, h kateremu
se vsi udje najuljudneje vabijo.

Dnevni red:

1. Prečitanje zapisnika občnega zbora leta
1889. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagaj-
nika. 4. Poročilo društvenih nadzornikov. 5.
Volitev načelnika in štirih odbornikov. 6. Vo-
litev treh nadzornikov. 7. Posamezni nasveti.

Mozirje, dne 4. februvarija 1890.

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Načelstvo Marenberške posojilnice nazna-
nja, da se vrši

dne 12. svečana 1890

ob 3. uri popoludne redni občni zbor po sle-
dečem vspredu:

1. Potrjenje letnega računa;
2. Razdelitev čistega dobička;
3. Izvolitev načelstva, računskega pregle-
dovalca in njegovega namestnika;
4. Razni nasveti.

Za načelstvo:

Kocbek, notar.

Razglas.

Pri okrajnem odboru v Celji oddala se bo
služba okrajnega tajnika z letno plačo 600 gld.
s 1. marcem t. l.

Zahteva se, da mora biti tajnik več v
postavah in poslovanji ter zmožen slovenskega
in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Prošnje se naj vložijo pri okrajnem od-
boru do 20. februvarija t. l.

Okr. odbor v Celji, dne 3. febr. 1890.

Načelnik: Dr. Serbec.

Prosta brizgalnica

s štirimi kolesi, lepo popravljena in kotel za
žganjarijo za eden hektoliter tropin se po
ceni odda pri

4-5

Janezu Denzel v Mariboru.

Zahvala.

Vsem, ki so nam o nepričakovani smrti naše prerano umrle preljubljene matere in tašče, gospé **Marije Kokalj**, tako tolažilno izrazili svoje sočutje vsem, ki so nepozabljivo ranjko v tako mnogobrojnem številu spremili k zadnjemu počitku, izrekajo najtoplejšo zahvalo

Žalujoči ostali.

Vransko, dne 31. januarja 1890.

Priporočba.

Priporočam svoje lepo izdelane bakrene

Vakuum-Peronospora - brizgalnice

z zahlopko in z bakrenim vedrom, komad 16 gld.

Na ogled pri

Albertu Fiebiger,
kotlar-ju, Koroške ulice šte. 5
v Mariboru. 2-3

Izišla so v ličnej knjižici

Pisma iz Pariza

od prof. Antona Bezenška.

V 25. pismih (11 tiskanih pol) opisana je

svetovna razstava

z zanimivimi podrobnostmi. Potem se pripoveduje o **Parizu**, o tamošnjem velikomestnem življenju, koncertih in predstavah. Opisane so tudi glavne cerkve, palače, umetne zbirke sprehajališča i. t. d.

Cena 50 kr., s poštnino vred.

Dobivajo se pri

Arnoštu Bezenšku. 2-3
uradniku banke Slavije v Ljubljani.

Dobro ohranjen glasovir (Stutzflügel),

proda se takoj. Naslov pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

V Presbergu pri Radgoni

se odda 6—700 prav lepih divjih kostanjev, 2 metra visokih, 1½—2 palcev debelih s krono, za 50—60 kr. komad.

Več pové **Franc Bračko** v **Orehovcih** (Nussdorf) pri Radgoni. 2-2

Najboljše mlinske kamne

iz lastnega kamnoloma in po najnižji ceni oddaja **Franc Leskošek**, po domače Lazenšek v **Sibeniku** h.-št. 22. pošta: Št. Jurij ob juž. železnici, Štajarsko. 3-4

Sesaljke

solidne izdelave za različne potrebe: pivovarne, fabrike, rude, vodnjake, dalje vodotočne cevi, sesaljke in spravo za kletarstvo, angleške cevi iz kovanega železa, cevi iz kopolnine in gumija,

kovinsko blago

vsake vrste, pipe za vsakojake potrebe in razne podobe, vretenice, ventile zaporne, pozračne ventile vsake vrste, poprijemače železne za razne cevi, spravo za kopališča, izljavnike, kotlje za narejanje plina, varovalno orodje, posode za kolomaz, holländerje,

pipe za narejanje pen na pivu
naposled

blago iz lite kovnine in mednine
po obrazcih

priporoča po najnižji ceni in s poroštvom za dobro robo

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja v

Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 1